

A járművezető-képzés feladatai

Érsek István

2011. december 16.

- Az Európai Unió közlekedésbiztonsági célkitűzései
 - **„Útiterv az egységes európai közlekedési térség megvalósításához – Úton egy versenyképes és erőforrás-hatékony közlekedési rendszer felé”**
 - Az Európai Bizottság 2011. március 28-án tette közzé az új „Fehér Könyv”-et, mely 2020-ig határozza meg a legfontosabb közösségi közlekedéspolitikai feladatokat.
 - „Noha az európai uniós közúti baleseti halálozás majdnem megfeleződött az utóbbi évtizedben, **2009-ben még mindig 34 500-an lelték halálukat az Európai Unió útjain.** A közúti halálesetek további jelentős csökkentésében kulcsfontosságú szerepük lesz a technológiai, jogérvényesítése és oktatási kezdeményezéseknek, és a sérülékeny úthasználók kitüntetett figyelemben részesítésének.”
 - „A közúti baleseti halálozást 2050-re szinte nullára kell csökkenteni. E céllal összhangban az Európai Unió arra törekszik, hogy **2020-ra felére csökkenjen a közúti sérülések száma.** Gondoskodni kell arról, hogy az Európai Unió a közlekedésbiztonságban és –védelemben világelső legyen valamennyi közlekedési mód tekintetében.”

- A Fehér Könyv főbb célkitűzés csoportjai
 - Hatékony és integrált mobilitási rendszer
 - Az egységes európai közlekedési térség
 - A színvonalas munkahelyek és a tisztességes munkakörülmények előmozdítása
 - A közlekedés védelme
 - **Emberéletek ezreinek megmentése a közlekedésbiztonságra vonatkozó fellépések révén**
 - A szolgáltatás minősége és megbízhatósága
 - Innováció a jövő szolgálatában: technológiák és magatartásformák
 - Európai közlekedési kutatási és innovációs politika
 - Fenntarthatóbb magatartásformák ösztönzése
 - Integrált városi mobilitás
 - Korszerű infrastruktúra és intelligens finanszírozás
 - Közlekedési infrastruktúra: területi kohézió és gazdasági növekedés
 - Következetes finanszírozási keretek
 - A helyes árképzés és a piaci torzulások kiküszöbölése
 - Külső dimenzió

- „1.4. Emberéletek ezreinek megmentése a közlekedésbiztonságra vonatkozó fellépések révén
 - 16. A halálos kimenetelű balesetek teljes kiküszöbölése felé
 - A közútbiztonsági technológiák – köztük a járművezetőt támogató rendszerek, az (intelligens) sebességkorlátozók, a biztonsági öv bekötésére figyelmeztető jelzések, az eSégélyhívó és a kooperatív rendszerek –, valamint az infrastruktúra és a járművek közötti kapcsolódási pontok harmonizációja és bevezetése, továbbá a műszaki vizsgáztatás javítása, többek között az alternatív meghajtású járművek vonatkozásában.
 - A közúti közlekedési balesetekre és a vészhelyzeti szolgálatokra vonatkozó átfogó stratégia kidolgozása, ezen belül a sérülések és a halálos kimenetelű balesetek tekintetében egységes definíciók és osztályozási kategóriák rögzítése, a sérülések számának csökkentésére vonatkozó célszámok elfogadása érdekében.
 - **A képzés és az oktatás középpontba állítása a közlekedés valamennyi igénybevevője esetében, valamint a biztonsági felszerelések (a biztonsági öv és a védőruha) használatának népszerűsítése, és az illetéktelen beavatkozások elleni fellépés.**
 - A veszélyeztetett úthasználók, így a gyalogosok, a kerékpárosok és a motorkerékpárosok védelmének fokozása többek között az infrastruktúra és a járműtechnológiák biztonságosabbá tétele révén.”

A járművezető-képzés feladatai

- Az emberi tényező szerepe a közlekedésbiztonságban
 - A közúti közlekedésről szóló törvény szerint a közúti közlekedésben mindenkinek joga van részt venni és **aki a közúti közlekedésben részt vesz**, köteles úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse
 - Közlekedésben részt lehet venni:
 - járművezetőként
 - gyalogosként
 - utasként
 - Közúti személysérüléssel járó balesetek száma 2010-ben: 16308
 - a balesetben megsérültek száma: 20917
 - **Emberi hibára visszavezethető balesetek száma az összes balesetek 98%-át teszik ki**
 - A második legnagyobb emberi hiba a gyalogosokhoz köthető

Baleset oka	Balesetek száma
A járművezető hibája	15064
Gyalogosok hibája	1003
Egyéb okok	114
A jármű hibája	71
Utassok hibája	34
A pálya hibája	22

- Az emberi tényező befolyásolásának jogszabályi előírásai
 - Járművezetők képzése
 - Járművet az vezethet, aki a jármű vezetéséhez előírt érvényes engedéllyel rendelkezik , és nincsen eltiltva (KRESZ)
 - Járművezetésre jogosító okmányt az kaphat, aki képzési és vizsgáztatási előírásoknak megfelel (35-ös BM rendelet)
 - A közúti járművezetők képzése állami alap-, és középfokú oktatási intézményekben vagy tanfolyamon történik (1988. évi I. törvény)
 - A vizsgáztatást a közlekedési hatóság végzi (263-as Kormányrendelet)
 - És ami a járművezető képzésen túl van...
 - A közúti közlekedésről szóló törvény meghatározza, hogy **a közúti közlekedés biztonságát szolgáló nevelés, felvilágosítás és propaganda állami feladat** (1988. évi I. törvény)
 - **A közlekedés biztonságának fokozása**, a közlekedési kultúra növelése, a közlekedési szabályok és a helyes közlekedési magatartásformák megismertetése **érdekében rendszeressé kell tenni az erre irányuló nevelést, oktatást, felvilágosító- és propagandamunkát.** (1988. évi I. törvény)

A járművezető-képzés feladatai

- A járművezető-képzés célja, feladata, hogy a járművezető
 - ne teremtsen veszélyhelyzet
 - ismerje fel időben és kezelje megfelelően a mások által teremtett veszélyhelyzetet
 - vezesse a járművet magabiztosan, önállóan, megbízhatóan, a környezetet kímélve
 - tartsa be az előírásokat
- A cél járműspecifikus
 - Noha mindegyik jármű vezetése járművezetés, az adott jármű vezetésével járó kockázatok figyelembe vételével kell meghatározni a célokat
 - Arányosság: ne jelentsen túlzott terhet
 - Az „ősidőkben” a járművezető képzés gépészképzés volt
 - Az akkori járművek vezetésében a kihívást az üzemeltetés jelentette
 - Az alacsony sebesség miatt (mind a technika, mind a jogszabály következtében) nem volt szerepe a vezetési képességnek
 - Ma a járművek működtetéséhez nem szükségesek műszaki ismeretek, a járművek megbízhatósága magas (műszaki ismeretek oktatásának dilemmája, túlzott biztonságérzet dilemmája)
 - K kategóriás képzés: csak elmélet

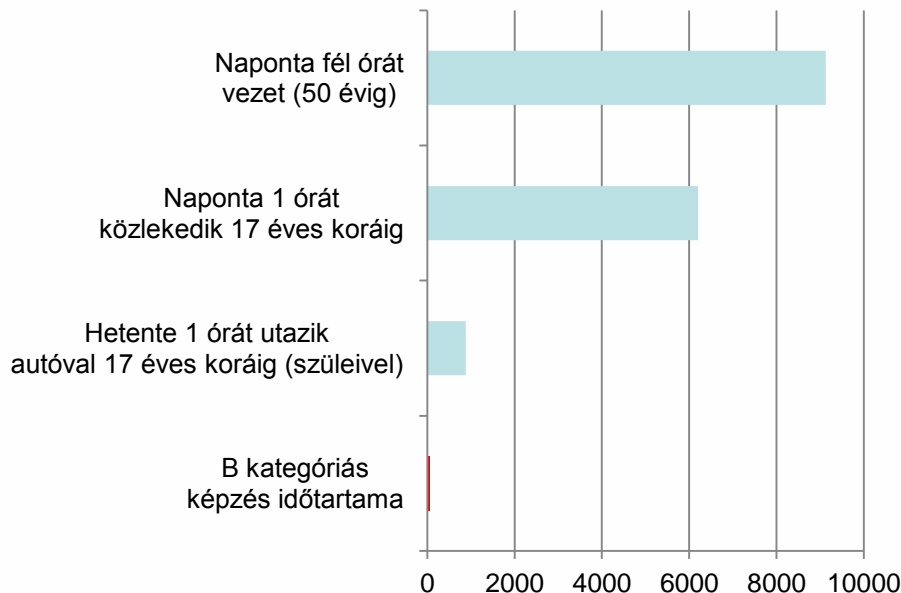
- Dilemmák a járművezető képzés fejlesztésénél
 - Emeljük-e a képzések óraszámait?
 - Gyakorló (jogosítvánnyal rendelkező) járművezetők ismeretfelújító képzése
 - KRESZ változások, elavult tudás, ismételt vizsgáztatás -> hogyan adjunk át ismereteket a már engedéllyel rendelkező személyeknek
 - Műszaki ismeretek mennyisége
 - Asszisztencia rendszerek alkalmazása
 - Többlépcsős képzési rendszerek dilemmája
 - Pre és post licensing képzések ötvözése
 - OECD közlekedésbiztonsági jelentése: Valószínűsíthető, hogy a legjobb képzési rendszer a rövid ideig tartó formális képzés (pl. hivatásos oktatóval) és a hosszú ideig tartó nem formális képzés (pl. nem szakképzett kísérővel, szülővel)
 - Hol kezdődjön és hol végződjön a járművezető képzés?
 - A tanfolyam elején, vagy már prenatális tanulással?
 - Tanfolyam végén, vagy újabb vizsgákkal, avagy élethosszig tartó tanulás?

A járművezető-képzés feladatai

- A járművezető képzés keretei

- Egy B kategóriás tanfolyam időtartama: ~60 óra (~30 óra elmélet, ~30 óra gyakorlat)
- Nincs idő a közlekedési magatartás (személyiség) formálására
- A 30 óra lényegében a vizsgára történő felkészítésre elég (hozott ismeretek rendszerezésére, pontosítására)
- A közlekedésbiztonsági üzenetek gyorsan felülíródnak a családi, baráti vagy egyéb szociális környezetből érkező információkkal

- Dilemmák mellett „kihívások” a mai járművezető képzésben

- Tisztességtelen piaci magatartás elszaporodása
- Tanfolyamok kerülése (részvétel kijátszása)
- „Fekete” órák
- Pótórák
- Megtévesztő hirdetések
- Tolmácsos vizsgák

- Hogyan tovább?
 - Nem csak a járművezetőt kell képezni -> széleskörű tájékoztatás, felvilágosítás fontossága, a technológiai lehetőségek kihasználásával
 - Folyamatos, a közoktatásba integrált közlekedésre nevelés: „ÉLET ÚTON”
 - Hogyan képezzünk biztonságosan közlekedőket (járművezetőket és gyalogosokat egyaránt) a korábban említett korlátok figyelembe vételével?

Járművezető-képzés megújítása + ÉLET ÚTON

- A tanulók iskolai közlekedési ismeretekre oktatásával és helyes biztonságos közlekedési magatartásra nevelésével lényegében kettős feladatot látunk el:
 - Csökkentjük a MA közlekedési gyermekbaleseteinek számát
 - Távlati célként felkészítjük a tanulókat, hogy mint a HOLNAP felnőttjei, biztonságosan és balesetmentesen tudjanak közlekedni akár mint gyalogosok, akár mint gépkocsivezetők

- Változások a hazai járművezető képzésben
 - A közúti közlekedési törvény január 1-vel hatályba lépett módosításai
 - Járművezető képzés lehetőségének biztosítása az alap- és középfokú közoktatási intézményekben
 - A szakoktatók, iskolavezetők és a vizsgabiztosok képzésének és továbbképzésének magasabb szintre emelése: szakirányú felsőoktatási intézményekben történik
 - E-learning alapú képzés alapjainak, kereteinek meghatározása: megengedett, de szigorú feltételhez kötött (a tantermi oktatás alternatívája)

- Változások a hazai járművezető képzésben
 - A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának **általános** szabályait meghatározó kormányrendelet szeptember 2-vel hatályba lépett módosításai
 - Közoktatási intézményekben zajló járművezető képzés kereteinek meghatározása: tanterv beépítése és elfogadtatása a helyi tantervbe (pedagógiai programba), ügyviteli előírások betartása -> különben nem vizsgázhat a tanuló
 - Szakirányú műszaki felsőoktatási intézmények fogalmának meghatározása
 - Képzési engedélyek kiterjesztése, specializációja: országos engedély, lehet elméleti/gyakorlati
 - Tolmácsos vizsgák: közlekedési hatóság által kirendelt tolmácsokkal végezhető a vizsgáztatás
 - E-learning rendszer közlekedésbiztonsági célzatú felhasználásának lehetősége

- Változások a hazai járművezető képzésben
 - A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának **részletes** szabályait meghatározó miniszteri rendelet november 25-én kihirdetett módosításai
 - E-learning rendszerek tanúsítási és minősítési folyamatának meghatározása -> 2012. I. negyedévben előreláthatólag indulhatnak az ilyen képzések
 - Iskolavezető felelősségének pontosítása: az előírásoknak való nem megfelelés esetén egyértelműbb szankcionálási lehetőségek
 - A korrekt, szabályszerű vizsgáztatás feltételeinek pontosítása (szankcionálás, felfüggesztés)
 - Járműkezelési és forgalmi vizsga összevonása B kategória esetén
 - Könnyített A1 kategóriás képzés érvényes B kategóriás engedély esetén
 - A2 és AM kategóriák bevezetése az EU előírásainak teljesítése érdekében
 - Alapfokú iskolai végzettség igazolásának ügyfélbarát megvalósítása
 - Tolmácsos vizsgák az OFFI által
 - Gyakorlati oktatás adminisztrálásának pontosítása a hatékonyabb ellenőrzés érdekében
 - Járműkezelési és forgalmi vizsga ellenőrzési lehetőségének bővítése
 - Szakoktató, iskolavezető és vizsgabiztos szankcionálási lehetőségeinek bővítése

- Változások a hazai járművezető képzésben
 - A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának **részletes** szabályait meghatározó miniszteri rendelet november 25-én kihirdetett módosításai
 - Szakoktató, iskolavezető és vizsgabiztos képzésének fejlesztése
 - Tanfolyami részvétel és bejelentés dokumentálási kötelezettségének szigorítása
 - Képzés és vizsga szakfelügyeleti, valamint ellenőrzési jogkörök bővítése
 - Képző szerv tájékoztatási kötelezettségének pontosítása
 - Képző szerv reklám tevékenységének pontosítása
 - Oktatójárművekre vonatkozó előírások („T” tábla, motorkerékpár hengerűrtartalom) változásai
 - „K” kategóriás elméleti vizsga számítógépesítése
 - GKI képzés tan- és vizsgatárgyainak jogszabályi pontosítása
 - GKI igazolvány feliratának pontosítása
 - Közlekedési Szakértői Testület működésének pontosítása
 - Közúti járművezetői vizsgabiztosi képzés és továbbképzés EU-s irányelvnek való megfeleltetése

Köszönöm a figyelmet!